

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio I. De Unione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

TRACTATUS II. DE IPSO COMPOSITO.

*Post Tractationem de Principiis & Causis sequitur Tractatio de Principiato
& Causato; hoc est ipso composito, de quo sit*

DISPUTATIO VIII.

De ipso Composito.

Hanc materiam concernentia videnda sunt, dicta de distinctione modali & connotativa ubi tractata est hæc Major; Impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium sine sufficienti mutatione, in præfenti autem tractabitur hæc Minor, sed sine entitate modali non potest salvari transitus à non esse uniti ad esse uniti: Quod ut fiat, sit

QUÆSTIO I.

De Unione.

Examinabimus hic imprimis, an sine entitate modali ratio unionis salvari possit? deinde an unio formaliter accepta sit modus? denique de conditione huius modalitatis.

DIFFICULTAS I.

An sine entitate modali, ratio unionis salvari possit?

Affirmant Nominales, & ex nostris Greg. de Valen. tract. 4. disp. 1. q. 2. Dandinus in tractatu 7. de anima, Vadingus tractatu de Incarnatione: negat Suar. cum aliis nostris.

Punctum Difficultatis I.

Quid Tenendum?

DICENDUM est. Sine modali entitate, rationem unionis, salvari non posse.

PROBATUR primò Conclusio. Impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium, sine sufficienti mutatione, ut dictum tractando de modis. Ergo & ad esse uniti, à non esse uniti, transiri non poterit sine sufficienti mutatione, nam etiam esse uniti & non esse uniti sunt contradictoria, sed nisi ponatur entitas modalis, non dabitur sufficiens mutatio ad transitum à

non esse uniti ad esse uniti, quæ enim hæc mutatio? Ergo ponenda est entitas modalis, subsumptum mox probabitur impugnatione responsum.

PROBATUR secundò principiis adlatis in tractatu de modis, quæ hic proportionaliter, applicanda sunt.

PROBATUR tertio. Unio hypostatica non potest salvari sine modali entitate. Ergo neque unio compositi Physici. Consequentia probatur Authoritate Athanasii, qui asserit, quod sicut anima rationalis & caro unus est homo, ita Deus & homo, unus est Christus, quæ verba accipi ut sonant, nihil vetat. Deinde, quod est diversitas ordinis inter Naturam humanam & personam Divinam, hoc est indifferentia in materia & forma ad uniri & non uniri, & sicut diversitas ordinis determinatur ad uniri per superadditum modum, ita & indifferentia debet tolli per eundem. Antecedens autem probatur auctoritate S. Thomæ, qui universaliter asserit, quodvis perfectibile requirere dispositionem superadditam ad recipiendam perfectionem altioris ordinis, & ita lumen gloriæ præsupponitur visioni, gratia omnibus habitibus supernaturalibus moralibus primò infundendis, habitibus actibus, & universaliter natura ordinis inferioris aliqua sui mutatione, similitudinem ordinis superioris prius participat, quam à natura superioris ordinis perficiatur. Antecedens idem, robur habet ex argumento, quod ponitur in materia de possibilitate Incarnationis; ubi ostenditur non posita entitate modali salvari commodè non posse, cur mediare defacto uniatur natura Divina naturæ humanæ? salvari item non poterit, cur potius Persona verbi & non aliæ sint immediate unitæ? Reliqua videantur in materia de Incarnatione.

Obi-

OBJICITUR I. Nulla est necessitas unionis modalis, non sunt autem multiplicanda entia sine necessitate.

RESPONDETUR. Ex infra dicendis, esse necessitatem, ut ostendatur sufficiens mutatio ad esse uniti acquirendum.

INSTABIS. Ponamus miraculosè à Deo tolli omnes modos, siue illi sint formaliter unio, siue connotatum: & nihilominus ponamus indistincte à se materias & formas ut ante, illa extrema verè erunt unita. Ergo otiosa est modalitas superaddita.

RESPONDETUR. Negando fore illa unita, sed habebunt se ita, sicut Angelus intimè corpori præsens, vel sicut duo puncta se invicem penetrantia, unde tunc nec materia v.g. esset animata, nec paries albus, sed tantùm esset materia & anima, paries & albedo; carerent enim determinativo ad esse uniti.

OBJICITUR secundò. Modi implicant. Ergo rationem unionis ingredi non possunt. Antecedens probatur, habere entitatem distinctam, & non habere entitatem distinctam sunt contradictoria, modi habent entitatem distinctam, ut supponitur, & non habent entitatem distinctam; quia sine extremis conservari non possunt.

RESPONDETUR. Nego sequi ex eo, quod sine extremis Modi conservari non possint, eos non habere distinctam entitatem, quamvis non habeant ratam. Adde in sententia Aristotelis formæ materiales & accidentia habent distinctam entitatem à materia, nec tamè per illum conservari poterant extra subiectum, en non implicat apud Philosophum habere propriam entitatem, & tamen non posse separari.

OBJICITUR tertio. Si daretur unio modalis, partes compositi non unirentur immediatè, unirentur enim media unione.

RESPONDETUR. Modales, quod unirentur media unione tanquam ratione ut quo, non verò mediante tanquam ratione ut quod; & sicut quamvis inter oculum & objectum mediet visio, immediatè tamen objectum videtur, quia visio mediat tanquam ratio videndi & ut quo, ita & hinc, posita autem modalitate pro connotato, multo minus urgebit argumentum.

INSTAB. Saltem compositum non erit ens per se, non enim uniretur per se, sed per aliud.

RESPONDETUR. Modales, non ex eo compositum esse ens per se, quia extrema uniuntur se ipsis, sed quia ad se ordinantur tanquam actus & potentia, ejusdem ordinis.

OBJICITUR quartò. Relatio interveniens inter extrema non est modus: compositio item tam ex genere & differentia, quàm & natura & hæccitate non sunt modi. Ergo nec compositio extremorum Physicorum.

RESPONSUM ad consequentiam in materia de relatione, unde dico consequenter, relationem unibilium esse indistinctam, licet unio importet

modalitatem, sicut relatio Paternitatis est quid indistinctum, licet esse Patrem importet entitatem. Aliæ paritates non tenent, quia cum partes Metaphysicæ sint indistinctæ realiter, etiam unio illarum, debet esse identitas, adeoque nihil distincti importans; unio autem partium Physicarum non debet esse identitas.

OBJICITUR quintò. Compositum non est superaddita entitas extremis simul sumptis. Ergo nec compositio seu unio, est superaddita entitas. Consequentia probatur, quia compositio & unio, est fieri uniti. Ergo si ipsum factum esse seu compositum non est superaddita entitas, nec fieri superadditum erit, nam aliàs fieri & factum esse, non essent idem.

RESPONDETUR. Disparitatem esse; quia impossibile est reperire formam & materiam simul sumptam, & non reperire compositum, possibile autem est reperiri materiam & formam, & nondum esse unionem, eritque adhuc fieri & factum esse idem, quia sicut fieri importat distinctam modalitatem; ita & factum esse.

OBJICITUR sextò. Modalitas superaddita non potest facere compositum unū formaliter, nam si faceret unum faceret vel per modum totius, vel per modum partis: non per modum totius, quia illa modalitas non est totum esse compositi; non etiam per modum partis, quia partes sunt ea, quæ componuntur, modus autem non est id, quod componitur; quod si neutro modo facit unum formaliter, absolute non facit unum formaliter; quia quidquid facit unum formaliter, facit illud unum, vel formalitate partiali, vel formalitate totali.

RESPONDETUR. Modalitæ, unionem non esse partem ut Quod compositi, esse tamen partem ut Quo, seu ipsam compositionem, qui autem modum pro solo connotato admittunt, negabunt, quod modus ille, vel per modum totius, vel per modum partis faciat compositum, sed per modum necessarij connotati, ad eum modum, quo terminus relationem, nec per modum partis, nec per modum totius, constituit relationem.

OBJICITUR septimò. Si de ratione unionis esset modalitas, hac modalitate prius deberet creari rationalis anima, quia extremum præsupponitur modo, hoc autem dici non potest, quia est error Origenis asserere, prius animas quam uniantur creari.

RESPONDETUR. Non esse necesse animas prius tempore creari, quod volebat Origenes, sed sufficit illas creari prius naturâ. Certè enim modus respectu modalifactorum habet se ut prius, quia competit illi causalitas respectu modalifactorum & habet se ut posterius, quia præsupponit subiectum, cui inexistere debet. Posito autem quod unio modalis vel modalitas pro connotato importata, sit materialis, non erit necesse ante hanc modalitatem præsupponi Animam vel formam.

Ut

Ut autem pondus primi argumenti quod principale est in hac materia fundamentum examinetur, sit

Punctum Difficultatis 2.

Proponuntur Variæ Responsiones ad argumentum.

RESPONDENT primò aliqui: Sufficiens mutatio, quare forma & materia à non esse uniti transeant, est, quia materia, est materia in actu secundo, & forma, est forma in actu secundo.

CONTRA, impossibile est transire à non esse materiæ in actu secundo, ad esse materiæ in actu secundo, item à non esse formæ in actu secundo, ad esse formæ in actu secundo, sine sufficienti mutatione, propter principium universale. Impossibile est transire à contradictorio &c. Sed nisi ponatur entitas modalis non erit sufficiens mutatio ad istum transitum habendum; quod probo inquirendo, quæ sit hæc mutatio.

RESPONDENT, quia materia non tantum est sibi & in se, sed & alteri, hoc est formæ, forma item non est sibi tantum & in se, sed & alteri, hoc est materiæ, item quia materia & forma unescunt, hoc est in homine hominescunt, in bove bovescunt, sed redit argumentum, impossibile est transire à non esse sibi & alteri, ad esse sibi & alteri, à non esse hominescentis, ad esse hominescentis, sine sufficienti mutatione, quæ hæc mutatio?

RESPONDENT ulterius, transire v.g. materiam ad esse sibi & alteri seipsa, ad eum modum, quo à non esse ad esse. Angelus transit seipso. Sed redit argumentum, impossibile est transire à non esse transeuntis seipso, ad esse transeuntis seipso, sine sufficienti mutatione propter receptum principium impossibile est &c. sed nisi ponatur entitas modalis non ostendetur sufficiens mutatio, ad transitum à non esse transeuntis seipso, ad esse transeuntis seipso, quæ enim illa? videantur dicta de modis, Instantia adlata de Angelo pro nobis est. Quando Angelus à non esse existens ad esse existentis transit seipso, est mutatio facta in entibus, quia de novo producitur entitas Angelis: si ergo tu taliter seipso transire à non esse uniti ad esse uniti censes, admittis novam entitatem. Denique tunc seipso transitur à non esse ad esse, Imprimis, quando est nova tunc pullulans entitas. Deinde quando illo posito hoc ipso indispensabiliter transitur, à contradictorio ad contradictorium, de quo queritur, inclusa illa sufficientia in ipsomet ente seu esse, apparet enim quod ipsi esse, insit vis denominandi, & sic seipso transitur à non esse existentis, seipso autem non transitur ad esse similis, nisi ponatur altera qualitas, si sit similitudo in qualitate, idque ideo, quia illa sufficientia non est inclusa in ipso esse, cum possit esse qualitatis esse, & non esse, similitudinis esse. Jam autem non hoc ipso, quia ponitur entitas materiæ & formæ, habetur transitus ad esse uniti.

RESPONDENT secundò alii, quæ responsio est continuatio prioris. A non esse uniti ad esse uniti, vel secundum Phrases immediate positas, à non esse transeuntis seipso, ad esse transeuntis seipso transire per novam formalitatem, seu modum essendi appropriare dictum. Quod ipsum sic aliter proponitur. Duplex potest esse transitus ab uno contradictorio ad aliud, unus à non esse simpliciter ad esse simpliciter, vel ab esse simpliciter, ad non esse simpliciter, ut cum Angelus creatur, à non esse simpliciter, transit ad esse simpliciter, vel cum annihilatur, tuncque ab esse simpliciter, transit ad non esse simpliciter, & in tali transitu debet esse mutatio in entibus, vel non entibus. At verò datur alius transitus ab uno contradictorio ad aliud, per quem aliquid transit, tantum à non esse secundum quid, ad esse secundum quid, vel è contra, ut sit in generatione, nam materia absolute potuit existere sine forma, tantumque transit à non esse habentis formam esse habentis formam, &c. & in tali transitu, non est necesse fieri mutationem in ipsis entitatibus, sed in entibus secundum quid, seu formalitatibus, seu in modis essendi, formaliter distinctis ex natura rei à suis entitatibus, quibus identificantur, qui etiam modi essendi, non tribuunt esse rebus absolute & simpliciter, sed aliter esse secundum quid, quam ante fuerint, & denominari de novo.

CONTRA est, Tum quia redit argumentum factum, impossibile est transire à contradictorio non habentis novam formalitatem, ad esse habentis novam formalitatem, denominationem, modum essendi appropriatè dictum, sine sufficienti mutatione, at quæ hæc mutatio? & certè, ad formalitatem relationis similitudinis, de novo habendam, transitur positione albedinis v.g. in altero pariete, ad denominationem & formalitatem inæqualis, vel deperditione, vel acquisitione entitatis, & sic de reliquis, quæ autem est mutatio ad habendam novam formalitatem unionis? Tum quia universaliter loquendo distinctio ex natura rei, quam supponit hæc doctrina nulla datur. Tum quia ad transitum à non esse simpliciter, ad esse simpliciter, requiritur mutatio in entibus, vel non entibus. Ergo etiam & ad transitum à non esse secundum quid, ad esse secundum quid; non est enim major ratio unius, quam alterius. Tum quia transitus à non esse relati, ad esse relati, est transitus secundum quid, & tamen requirit si fortè non nisi unus paries sit albus, ut etiam alius dealbetur, quæ mutatio est in entibus. Ergo immeritò assumitur, mutationem in hoc transitu non debere esse in entibus. Tum quia illa formalitas, & non est entitas modalis, & est entitas modalis, non est, ut supponunt oppositi, est autem entitas modalis, ut probatur, est enim terminus immediatus veræ actionis realis, quæ est generatio, habet entitatem suam secundum quid, & pro-

prout condistinguitur ab extremis non est nihil, habet suam existentiam propriam, voca illam ut vis, non nisi distinctam formaliter ex natura rei, quid illi deest ita distinctæ, ne habeat existentiam consimilem modis, cum etiam distinctio modalis saepe à Suar. Ovied. & aliis appelletur distinctio ex natura rei, videntur enim hæc duo, talis scilicet formalitas & modalitas, verbis differre. Tum quia formalitas illa prout distincta nemine cogitante ab extremis est, est secundum quid ens, ut ex verbis respondentis colligitur, & tamen dicitur identificata extremis, ut videre est in textu Responſionis, magis autem repugnat, duas entitates quasunque identificari realiter, quàm duo entia simpliciter, nam ex duplici titulo in prioribus est repugnantia identificationis, & ex titulo distinctæ entitatis, & ex titulo secundum quid, qui magis distat à ly simpliciter, quàm ly simpliciter ab alio, ly simpliciter, hinc magis repugnat accedens, quod est ens secundum quid, identificari substantiæ, quàm substantiam substantiæ.

Denique videntur hac doctrina convelli duo Principia, lumine nature nota.

PRIMUM. Quod semel est identificatum, semper est identificatum, quod principium à respondente convellitur, nam formalitas identificata alicui Enti perit, manente eo, cui est identificata. Neque valet si dicas, manere in re illam formalitatem non manere formaliter, redit enim argumentum illud ipsum formaliter, est identificatum realiter & nemine cogitante, quomodo ergo non manet illud formaliter nemine cogitante, manente eo cui identificatur.

SECUNDUM principium convellitur quod semel non est identificatum, non potest postea identificari, nam idem esset idem & non esset idem. Siquidem ex non idem, fieret postea idem. Quod ipsum sic proponitur. Ante identificationem non erat hoc idem, sed distinguebatur à non identificato, post identificationem est idem, quia hoc ipso non est identificatum. Ergo idem evadit non idem, & non idem, evadit idem. Si autem non erat idem formalitas unionis cum existente materia, & cum existente forma, & postea evadit idem, quomodo ex eo, quod non est idem, non evadit idem.

RESPONDEBIS, quod accedens illa formalitas, licet sit idem realiter, non est idem formaliter.

CONTRA, Hoc ipsum quod non est idem formaliter, est adhuc nemine cogitante idem realiter, præfuitque nemine cogitante. Quid ergo advenit quod sit nemine cogitante.

RESPONDEBIS, advenire quoad id, quod est nemine cogitante formaliter, etsi distinctum ex natura rei.

CONTRA erit. Illud distinctum, illud nemine cogitante, illud formaliter ex natura rei adveniens, si jam præfuit realiter, nemine cogitante,

quid est nisi aut mera concepta formalitas, aut merum nomen, & sicut si nemine cogitante & realitas panis & formalitas quoad esse reale spectata poneretur in Eucharistia, sed tantum diceretur abesse formalitas panis, ex natura rei sumptus, nihil minus esset de pane nemine cogitante; ita si illa formalitas ex natura rei nemine cogitante adveniens, jam præfuit quoad suam formalitatem quoad rem, si præfuit illud ex natura rei, quoad suum esse reale, si illud nemine cogitante adveniens, præfuit nemine cogitante reater, quid rogo advenit?

RESPONDETUR tertio. Sufficientem mutationem quare à non esse uniti ad esse uniti tranſcant materia & forma, esse, non ipsam unionem, quæ importet modalitatem superadditam, sed ipsam actionem eductivam formæ. Universalius, ne procedat hæc responſio de solis unibilibus, quæ, constant forma materiali; sic aliter proponitur quod scilicet à non esse uniti ad esse uniti tranſeat ipſa actione unitiva, de qua ipſa sic discutitur. Duplex invenitur actio substantialis, quædam productiva, & hæc semper debet habere novum terminum absolute & simpliciter, ut sit, dum v.g. creatur Angelus; alia verò est actio compositiva substantialis, quæ cum sit illa, vi cujus ex duobus entibus præexistentibus fiat unum, seu compositum, quod compositum non est absolute distinctum ab iisdem partibus, proinde etiam non debet correspondere tali actioni novus absolute & simpliciter terminus substantialis, sed secundum quid, neque enim vitalis actionis res aliqua tranſit à non esse simpliciter, ad esse simpliciter, sed tantum à non esse secundum quid, ad esse secundum quid. Porro illius actionis compositivæ duplex adhuc terminus assignari potest, nimirum totalis, & hoc est ipsum compositum, quod est novum, cum antea non fuerit in ratione compositi acceptum, alter autem terminus formalis & immediatus, & hic est novus modus essendi, v.g. Materia quatenus actu seipsa recipiens formam. Quod autem actio possit terminari ad formalitatem aliquam, ratio est, quia motus terminatur ad ubi, potest item divinitus fieri penetratio duorum corporum, & tamen penetratio non produci-
tur.

Quod attinet ad illam doctrinam de eductione formæ.

IMPUGNAT primò hanc responſionem Hurt. sed ejus rationes videbis solutas hic apud Oviedon. 15.

IMPUGNAT secundò Oviedo, quia si unio identificaretur actioni eductivæ, mutata actione mutaretur & unio, & cum post instans generationis mutetur actio, nam in secundo instanti à Deo solo conservatur, & in primo instanti influebat in formam causa secunda, hinc post
in-

instans generationis mutabitur & unio, si autem mutabitur unio, mutabitur & compositum, quia compositum importat necessariū unionem.

RESPONDEI potest, non mutari compositum, quia non mutantur partes ejus substantialiter materia & forma, mutatio autem talis penes substantialia attendi debet. Et quamvis importetur unio à composito, importatur in quantum unio, est ipsamet materia & forma simul sumta, non in quantum unio importat aliquid extrinsecum, qualis esteductio.

IMPUGNAT tertio idem. Actio quæ producitur forma est accidens, est enim essentialiter propter terminum, nec intenditur propter se à natura, sed propter terminum, si est accidens, non potest esse de essentia compositi, nam id secundum totum suum esse debet esse substantiale.

RESPONDETUR, quod unio secundum quod dicit in recto debeat esse substantialis, non secundum connotata. Deinde non est necesse, ut majori titulo dicatur unio substantialis, quam cum generatio remotè & pro alterationibus accepta dicitur substantialis, scilicet terminative.

IMPUGNAT quartò Recentior Suar. si generatio passiva esset unio, omnis generatio passiva, esset unio, non enim est ratio major de una, quam de alia, sed falsum est, omnem generationem passivam, esse unionem, nam modi verè generantur, & tamen non per generationem, sed seipsis uniuntur, aliàs si seipsis non uniuntur, possent divinitus existere, separati à suis realitatibus.

RESPONDETUR. Imprimis Nominalistæ negando modos, negabunt eosdem generari, sed concessis modis non convincit argumentum, dici enim potest omnem generationem entis Rati materialis, esse unionem, quamvis non absolute omnis entis, præcipue cum non teneat argumentatio ab ente rato ad ens modale, imò hoc ipsum, quod adfert Suar. pro disparitate adferri potest, quia scilicet aliàs possent modi existere, sine modificato.

IMPUGNAT quintò idem. Generatio passiva includit duo, dependentiam à subjecto, & receptionem in illo, sed unio neque est dependentia à subjecto, neque receptio in illo, quod ipsum probat, unio animæ rationalis est unio, & non est dependentia à subjecto. Rursus Modus est dependentia à subjecto ut subjecto, & tamen non est unio. Ergo unio non est ista dependentia. Receptio etiam non est unio, quia partes continui uniuntur, neque tamen una recipitur in alia.

RESPONDETUR. Probabile est, quod unio animæ rationalis sit materialis, consequenter poterit esse dependens à subjecto. Rursus omnes modi cum importent non posse existere sine

subjecto, sunt in re unio sui cum subjecto, ut passim Modalistæ volunt, quantumvis nomen unionis appropriatum sit unioni extremorum rationum. Falsò item assumit, quod partes continui uniantur unionem superadditâ. Quando autem idem addit quod dependentia à termino, quam habet ratio, non sit unio, adeoque nec dependentiam à subjecto, quam dicit forma, esse unionem, id etiam non convincit, quia unio inter ea dici debet intervenire, inter quæ est compositio, & cum inter extrema relationis non sit compositio, dependentia illa, non debet vocari unio. *Hinc aliter*

CONTRA hanc educationem est. Tum quia vel ponis educationem, actionem importantem novam modalitatem, vel non ponis? si non ponis, redit argumentum, impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium sine sufficienti mutatione: ergo & à non esse actionis educitivæ, ad esse actionis educitivæ, at, quæ hic mutatio? Si autem ponis educationem esse actionem importantem modalitatem, quæ, posita educatione vel potest Deus facere miraculosè, ne forma educita uniatur, vel non potest? si non potest, cur? nego enim ipsam educationem esse unionem; si non potest, Ergo educitio, non est ipsa unio. Tum quia, si non implicat, potius assignari debet ea ratio unionis, quæ sit respectu quorumcunque compositorum universalis, educitio autem non est ratio universalis respectu quorumcunque unibilium, quia non convenit animæ rationali.

Quod attinet ad illam actionem compositivam non productivam.

CONTRA est. Tum quia impossibile est transire à non esse actionis compositivæ ad esse actionis compositivæ, sine sufficienti mutatione; at, quæ hic mutatio? cum nihil noviter addatur Materiæ, nihil addatur Formæ, manetq; eadem difficultas de illa actione ac de formalitate ex illa pullulante. Tum quia, quamvis possibile sit, ut actio identificetur termino, ut fortè contingit in omnibus actionibus vitalibus, est tamen impossibile, ut sit vera actio & nihil producat, non habeatq; terminum. A quo termino, si non distinguitur realiter modaliter, saltem debet dari Entitas, cui identificetur? cui autem illa actio compositiva, ut supponitur nova, identificatur? quid illic de novo producit, cui sit actio, quid identificatum? Tum quia concedimus, compositum non esse distinctum realiter à partibus simul sumptis & unitis, sed restat quærere, per quid transeat ad illud esse compositi? inveniendūq; illud principium, quod omnis actio debeat aliquid agere habereq; terminum, cui saltem identificetur realiter, negandum erit dari ullam actionem veram compositivam, quæ interminata ad materiam, formam, modalitatemq;

† t

temq; aliquam, terminetur tamen ad ipsum compositum.

Punctum Difficultatis 3.

Continuatur Propositum.

RESPONDETUR quartò, sufficientem mutationem, ob quam materia & forma à non esse uniti ad esse uniti transeant, esse intimam præsentiam in circumstantia dispositionum prærequisitarum. Porro ipsam indistantiam non volunt esse talem; qualis est distantia locati à loco, sed indistantiam, quæ intimitatem adferat, qualem intimitatem dicit Deus ad creaturas, dicerent item duo corpora, si se penetrarent, puncta item se tangentia.

IMPUGNAT primò, hanc responsionem Oviendo, quia si unio consisteret in indistantia, seu in præsentia utriusque extremi, sequeretur, quòd quotiescunque homo moveretur, sicut acquirit novam præsentiam ita acquireret novam unionem, in approximatione consistentem.

RESPONDETUR, quòd scilicet per motum localem non acquirat novam præsentiam materia & forma inter se, sed tantum acquirant præsentiam ad extrinsecam, & sicut sedens in equo respectu equi eandem præsentiam habet, quamvis respectu aliorum aliam, ita & materia respectu formæ. Deinde à respondentibus requiritur indistantia non merè localis, sed indistantia cum certa intimitate, quæ per solum motum localem non acquiritur.

IMPUGNAT secundò idem. Si unio in approximatione consisteret, sequeretur unam formam substantialem, non expellere aliam, possunt enim inter se penetrari, nam non adferunt proprias quantitates, & impenetrabilitas illis, non nisi ratione quantitatis competit; si ergò se penetrarent, cum sint futura proxima & indistantes ab eadem materia, informabunt illam.

RESPONDETUR. Non quomodocumq; in approximatione & indistantia sitam esse rationem unionis, sed in indistantia & dispositionibus materiæ, quæ non sunt in materia, nisi pro una forma, determinatioq; alterutrius penderet à Deo, & utraq; quidem haberet indistantiam localem, sed non nisi una determinabilis à Deo intimitatem explicatam.

IMPUGNAT tertio. Si unio consisteret in materia & forma sumptis cum indistantia & dispositionibus, vel illa indistantia & dispositiones haberent se per modum merè extrinsecæ ad unionem, ita scilicet, quòd unio in sola materia & forma consisteret, vel per modum alicujus ad unionem spectantis, si per modum extrinseci, sequitur, quòd quotiescunque ponitur materia & forma indistantes, toties poneretur & unio, cum non nisi in indistantia materiæ & formæ staret; si

autem aliquo modo dispositiones spectant ad rationem unionis, contra erit, quia potest materia uniri miraculosè formæ sine dispositionibus, & materia prima Beatissimæ habuit ad animam Christi dispositiones, & tamen illi unita non est, quantumvis illi fuerit intimè præsens.

RESPONDETUR, Non convincere hoc principium, quasi non possit aliquid extrinsecum esse tale, ut sine ipso non possit aliquid esse, nam terminus, est quid extrinsecum relationi, etiam Transcendentali, & tamen sine eo, non potest esse relatio, Organisatio corporis perficitur per accidentia, sine ullis formis partialibus substantialibus, & tamen sine illis, non potest esse compositum humanum. Deinde aliqua fortè dispositiones requiruntur ad uniri. Materiæ primò, quæ non requiruntur posità jam unione; hinc corpori Beatissimæ, nò potuit uniri anima Christi, cumq; defacto fuerit unita corpori Beatissimæ, anima ejusdem, non habuit vim uniendi se ejus corpori, Anima Christi. Denique supponit arguens, quacunq; indistantià formari rationem unionis, quòd negant oppositi, unde quamvis concederetur Beatissimæ animæ indistantia localis à Corpore Christi, posset nondum esse unio ob defectum intimitatis. *Hinc aliter*

CONTRA Responsionem est, Tum quia, Concedo quidem ostendi ratione dispositionum mutationem, sed nego illam esse sufficientem, quia hæ dispositiones vel sunt tales, ut illis positis impossibile sit non sequi unionem; vel certè illis positis possibile est non sequi unionem; non secundum; quia hic queritur de tali ratione; quæ posità sit impossibile non sequi compositum; & quæ sit objectum volentis Dei, ut ex non unito, fiat unitum; objectum autem hujus voluntatis Dei, debet esse tale, ut sicut impossibile est frustrari voluntatem, Dei volentis, ut ex non unito fiat unitum, ita etiam, ut impossibile sit illud objectum non inferre rationem uniti; non etiam potest dici primum, quia omnium formarum effectus, qui non sunt formales primarii, sunt impedibiles, sed indistantiæ & dispositionum effectus formalis primarius non est unire, sed tantum disponere ad unionem, & sicut disponere ad gratiam, non est gratum facere, disponere ad formam ignis, non est ignire, ita nec disponere ad unionem, erit unire. Deinde si posità indistantià, & dispositionibus, impossibile est non sequi unionem; istæ dispositiones non possent poni, quin ponantur extrema unibilia, licet possint poni extrema unibilia sine illis dispositionibus, hoc autem est formalissimè admittere modos. Tum quia specialiter contra indistantiam urgendo, quæro per hanc indistantiam, vel intelligis solam præsentiam localem, vel aliam intimitatem penitiorum? Si primum, quæro, vel in illa ipsa statuis unionem,

nem, vel in aliquo alio etiam? Si in illa statuis inadæquatam unionem; Ergo penetratio, erit inadæquata generatio, quia erit inadæquata ratio unionis materiæ & formæ. Si autem indistantia adæquatam habet rationem unionis, penetratio erit generatio, sequeturque genitum Christum & Beatam Virginem; cum nascendo filius pene rabat ejus viscera. Si autem per hanc indistantiam intelligis, non solum præsentiam localem, sed aliquam aliam intimatam, quid hæc intimitas? Rursus cum hæc intimitas non sit entitas superaddita, sed sola formalitas, restituo argumentum; impossibile est transire, à non esse intimi penitus, ad esse intimi sine sufficienti mutatione, quæ hinc mutatio? Tum quia discurrendo circa has dispositiones urgeri potest, dantur unibilia de novo, quæ non requirunt intimatam de novo. Ergo ratio uniti male per dispositiones explicatur, queritur enim hic ratio formalis, adeoque universalis uniendi, qualis est albedo respectu dealbandorum. Antecedens probatur, quia Personæ Divinæ sunt unibiles de novo naturæ creatæ & tamen ad hoc uniri nullā indigent novā intimitate.

RESPONDETUR quinto, quod à non esse uniti, sit sufficiens mutatio naturaliter & ordinariè loquendo, ipsa indistantia & dispositiones, itemque educatio respectu formarum materialium, & creatio respectu animæ rationalis ita, ut naturaliter loquendo, uniri nihil aliud sit, nisi materiam habere dispositiones, & esse illi formam, quæ educitur vel creatur præsentem, quia verò fieri potest miraculosè, ut non fiat illorum unio, etiam positis illis prærequisitis, hoc inde fit, quia positis illis prærequisitis ponit Deus modum determinantem, quominus illa uniantur; atque ita jam unio erit ipsa materia disposita, & forma indistantes, prout dicunt negationem modi determinantis in casibus miraculosi, ne sequatur illorum unio. Sic v. g. Angelus habet species futurorum à se cognoscibilem, & per præsentiam illorum, naturaliter & ordinariè loquendo, sufficienter determinatur ad esse cognoscitivi futura, si tamen Deus ponat modum determinantem, ne sequatur cognitio, tunc Angelus à non esse cognoscentis futura, ad esse cognoscentis futura, non poterit transire per solam præsentialitatem objecti, & sicut non est necesse, ut detur modus determinans Angelum positā præsentialitatem objecti futuri, ut cognoscat futura; sed sufficit sola negatio modi determinantis & impediens, quominus cognoscat, ita sufficit indistantia formæ & materiæ, unā cum negatione modi impediens, quominus illa uniantur. Et sicut rursus non positā præsentialitatem objecti, si Deus velit Angelum cognoscere futura, sufficit ponere modalitatem determinantem Angelum ad esse cognoscentis, ita non positis dispositionibus, si Deus velit fieri unitum, ponet modalitatem determinantem ad esse uniti.

IMPUGNAT primò hanc responsionem quidam, quod scilicet multiplicet magis entia, quam communis sententia modalistarum, quia quamvis pro ordinariis unionibus non adstruat modalitatem, immò explicat unionem per negationem entis, hoc est modalitatis, tamen pro extraordinariis casibus multiplicat modos specie distinctos, unum quidem qui impediatur, ne materia disposita uniatur formæ, & alium, qui materiæ indispositæ uniatur formam indistantem, majusque est multiplicare entia specie distincta, quam solo numero distincta.

RESPONDERI potest, quando pro principio assumitur non esse multiplicanda entia sine necessitate, agitur de actuali multiplicatione; non autem de possibili & miraculosa; porro hæc responsio non multiplicat actu entia, cum non multiplicet actu modalitates. Quod autem possibilitatem entitatum non prohibeat multiplicare illud principium, ratio est. Tum quia illud principium non prohibet affirmare, Deum posse producere quicquid non implicat contradictionem, dicere autem, hunc vel illum modum esse possibilem, est affirmare Deum posse producere, quicquid non implicat contradictionem. Tum quia etiam per Modalistas possumt dari modi, quorum unus etiam indispositæ materiæ uniatur formam, quamvis ordinariè id non faciat, potest item dari alius specie distinctus, qui impediatur quominus uniatur forma indistans, etiam dispositæ materiæ, & insuper Modalistæ dicunt uniri hæc extrema defacto modis. Ergo Modalistæ magis multiplicant entia.

Possent nihilominus hoc argumentum restitui, quod etiam in miraculosis casibus, si aliquid sine miraculo, & sine multiplicatione entium fieri possit, nec ponendum miraculum, nec multiplicanda entia; nisi aliunde id constet. In principiis autem modalium sine multiplicatione entium sequitur negatio unionis, in casibus miraculosis, sed etiam hæc stabilitio argumenti, infringi potest. Quod si hæc duo comparentur inter se, multiplicatio entium in casibus extraordinariis, & multiplicatio entium in obviis & ordinariis, præeligenda sit multiplicatio in illis prioribus, quia procedetur quasi in alio statu rerum, in alio autem statu potest hoc fieri per entia; quod aliàs fit per non entia, Modalistæ autem in præsentī statu multiplicant entia.

IMPUGNAT secundò idem, quod scilicet unio sit quid positivum. Ergo in illa negatione modi, stare non potest.

RESPONDERI potest, unionem esse quid positivum in recto, hoc est ipsa extrema disposita, licet sit quid negativum in obliquo; & sicut ratio termini in quantitate sufficit, quod sit positiva, ratione eorum, quæ dicitur in recto, ita & ratio unionis. *Ceterum*

CONTRA hanc responsionem est. Tum quia, si unio, seu compositio, esset ipsamet materia & forma

Quid tenendum?

forma disposita, prout dicunt negationem modi impediens, non unio, seu decompositio, esset positio illius modi; cuius unio dicebat negationem, quod ipsum probatur, quia non esse negationis omnis formae & formalitatis non ponitur aliter, nisi positione entitatis, cuius negatio dicebatur, sic v. g. negatio albi non tollitur aliter, nisi positione albi, non esse relationis, non tollitur aliter, nisi positione relationis. Ergo etiam & negatio modi impediens, non potest aliter tolli, nisi positione modi impediens, atqui hoc falsum est, nam in morte non posito ullo modo fit separatio animae à corpore, adeoque negatio unionis & decompositio, procedit autem argumentum de formali ratione disunionis, non autem de materialiter sumpta disunionem, quae haberi potest, utpote malum ex singulis defectibus, adeoque ex negatione dispositionum. Tum quia, quando Deus vult, ne per praesentiam objecti, species Angelicae de futuris compleantur, & ne Angeli de iis eliciant cognitionem, non est necesse ponere modum impeditivum, quominus cognoscant, sed sufficit sola subtractio concursus ad ponendam entitatem cognitionis, essetq; hoc multiplicare entia sine necessitate. Ergo & quando vult Deus, ne positus circumstantiis requiritis, uniatur materia formae, non est necesse ponere modum impeditivum, sed solum subtrahere concursum, ne pulset modalitas, de qua differitur. Tum quia videtur hoc esse inventum, non nisi ad eludendum argumentum sine ullo auctoritatis fundamento, & tamen si nihil impedit, praestat potius talem rationem assignare unionis, quae in ordinariis & extraordinariis casibus, eandem rationem prorsus uniti faciat in extremis ejusdem speciei:

Possit hic adhuc adferri ratio, Cur à non esse uniti ad esse uniti transeat, nempe ratione concursus Divini certae differentiae temporis alligati, in qua Deus decrevit fieri aliquod compositum? Sed hoc principium impugnatum in materia de modis.

ADDO insuper, quod concursus Divinus in seipso spectatus, non sit per illos aliqua entitas, quae sit de novo, hinc restaurari potest argumentum jam factum. Impossibile est à non esse concursus Divini alligati certae differentiae temporis, in ordine ad faciendum unitum, ad esse concursus Divini alligati certae differentiae temporis, transire sine sufficienti mutatione, quare quanam mutatio intercesserit sufficiens?

DIFFICULTAS II.

An unio formaliter accepta, sit modus?

Tenenda erit media via inter sententiam Nominalium & Modalium, Quod ut fiat, sit

PRÆMITTO I. *Distincta sunt haec duo, quære: An unio salvari possit sine modo, & de hoc diximus superiori difficultate; & aliud est quære, an unio sit formaliter modus, sicut aliud est quære: an universale dari possit sine abstractione formali, & aliud est quære, an universale sit ipsamet abstractio formalis. item aliud est quære: an ratio sensitivi dari possit sine animato, & aliud; an sensitivum sit formaliter animatum, & sic de reliquis. Porro in presenti, secundum hunc alterum sensum quærendum erit: Quod ipsum ut explicetur.*

PRÆMITTO II. *Quod aliud sit dicere materiam determinari, ad esse in actu secundo, & aliud est dicere materiam esse determinatam ad esse materiam in actu secundo, nam illud primum habetur à solo actu existentiae, & productionis extra causas, posterius autem habetur tunc, cum materia actu exercet rationem & officium materiae, idem dicendum proportionaliter de forma.*

PRÆMITTO III. *Quamvis certum sit, quod si materia sit determinata ad esse materiam in actu secundo, hoc ipso etiam forma sit determinata ad esse formam in actu secundo, supposito tamen quod aequaliter utraq; pars, rationem unionis ingrediatur, debet exprimi utraq; determinata. Posito autem, quod modus determinativus non ingrediatur rationem compositi tanquam pars intrinseca, sed merè tanquam connotatum, non debet dici, unionem esse materiam, formam, & determinationem, sed materiam & formam prout dicunt determinationem, quantumvis si in respectu illa unio, independenterq; à nostris conceptibus, dicet omnia illa tria. Hoc suppositum explicatum alibi. His praemissis*

DICENDUM est. *Quod unio formaliter sit ipsamet entitas materia, prout determinata ad esse materiam, seu subiecti in actu secundo, & ipsa forma, prout determinata ad esse formam in actu secundo, Aristotelicè autem dices, quod unio sit ipsa materia & forma, quia hoc quidem materia, & illud forma est. Non addidi autem, quod hæc determinatio fiat per entitatem modalem, ut magis universale unionis conceptum traderem, si enim darentur materia & forma, quæ non possent, nisi una existere, illæ verè essent unitæ & determinatæ ad esse talium in actu secundo, sine ulla tamen modalitate, & quia defacto ita determinata extrema non dantur, defacto determinatio illa habetur ab entitate modalis in obliquo, & pro connotato importata.*

PROBATUR primò Conclusio. Si nihil oblit, in eo Formalitas unionis statuenda est, in quam constituit Aristoteles, sed ille ipsam constituit in materia, prout exercet rationem & officium.

officium materiae, & in forma, prout exercet rationem & officium formae. Ergo: Major est recepta in Scholis, quoad auctoritatem Aristotelis, quod autem nihil obsit constabit ex solutione argumentorum. Minor probatur, imprimis textibus Aristot. 8. Metaph. text. 15. quærens, quare aliqua non fiant unum substantiale, ut Ilias, aliqua fiant, addit, *Quia si, inquit, hoc quidem materia, hoc verò forma est, & hoc quidem potentia, hoc verò actus, profectò non videtur amplius dubitatio esse, quod queritur.* Rejicit ibidem T. 16. Philosophus antiquos, comminiscens aliquid tertium, ad faciendum compositum, & pro causa hujus erroris assignat, *Causa, inquit, est quoniam potentia rationem querunt unionem, & differentiam, est autem ut dictum est ultima, materia & forma idem, & hoc quidem potentia, hoc verò actus.* Certe textu hoc citato mediam unionem rejicit, dicitque non in unionem id mediam rejici debere, sed in hoc, quia hoc quidem materia, illud forma est. Textus ulterius sic habet: *Quidam copulam anima, & quidam compositionem aut conjunctionem anime cum corpore, ipsum vivere. Attamen eadem de omnibus ratio erit, etenim ipsum sanum esse, aut copula, aut compositio, aut conjunctio anime & sanitatis erit, & as esse triangulum, compositio aris & trianguli, & album esse compositio superficiei & albedinis.* Subjungit Aristot. hæc omnia erronea esse: & rationem reddit, *Causa verò est, quoniam potentia & actus rationem querunt unitatem & differentiam.* Concludit Aristot. *Est autem ut dictum ultima, materia & forma idem.* Vide eundem 2. de Anim. text. 710. & reliquis, hinc conficitur tale argumentum. Id secundum Aristotelem formaliter est unio, quod redditur pro ratione, quare aliqua fiant unum substantiale, atqui hoc, quare aliqua fiant unum substantiale, est, quia hoc quidem materia, hoc verò forma est. E. in hoc, quod quidem materia hoc verò forma est, consistit formaliter ratio unionis, & quia Aristot. nullum fundamentum habuit distinctionis nexus radicalis & formalis, censendus est loqui de unione formali. Et certe loquitur de hac unione illam rejiciendo, quam ponebant antiqui, illi autem adstruebant unionem proximam.

Eadem mens Aristot. exinde colligitur, quia Aristoteles nullum habuit fundamentum superaddendi ad faciendum compositum aliquam entitatem, præter entitatem materiae & formae dispositarum; nam quoad formas materiales attinet, illas censēbat distinctas quidem realiter à materia, sed non separabiles à materia ad sui permanentiam, hinc formas materiales substantiales, secundi Physicorum textu 19. comparat cum figura & similitudine, concreta item accidentalia, comparat cum masculino & feminino septimi Metaph. text. 17. & 6. Metaph. textu 2. quod si censēbat non separabiles à materia, censēbat non posse reperiri disunitas, si

non erant reperibiles disunitas, non erunt indifferentes ad uniri vel non uniri, si non erunt indifferentes ad uniri, vel non uniri, non indigebunt determinativā modalitate; & sicut Modalistæ quia asserunt de sua modalitate unionis, illam non esse indifferentem, ut sit vel non sit unitiva subiecti, etiam per ordinem ad agens Divinum, ideo uniendæ illi non superaddunt alium modum, ita nec Aristoteles addere debuit. Quod attinet ad animam rationalem, nec istam separabilem putabat à materia disposita & organisata, nec enim miracula vidit, quæ agnoscit Christiana Philosophia, quod si non agnovit formam indifferentem ad uniri materiae dispositæ, nec habuit fundamentum superaddendi entitatem, quæ tolleretur indifferentiam.

RESPONDEBIS primò ex Suar. Aristotelem rejecisse entitatem tertiam ratam ad constituendum compositum substantiale, sed non rejecisse entitatem modalem.

CONTRA. Tum quia non rejecit quidem clare, rejecit autem implicite, siquidem pro causa ultima, quare hoc unum seu compositum sit, reddidit, quia hoc quidem materia, & illud forma est: Tum quia talem nexum rejecit Aristot. qualem nexum admiserunt ii, quibus ille se opposuit, illi autem admiserunt nexum modalem, quia admiserunt nexum, sine quo Materia & Forma esse possent, licet ipse nexus sine illis esse non possit. Quia illi non distinguebant inter nexum formæ spiritualis, cum corpore, & inter nexum accidentium cum materia, sed æqualiter de utroque loquebantur, cum tamen nexus accidentium esset per illos talis, ut sine illo posset esse corpus, non ille sine corpore, siquidem & ipsas formas accidentales tales cum Aristotele retro omnes Philosophi agnoverunt, ut sine illis posset esse subiectum, non illæ sine subiecto, Ergo & nexus ille erat talis, ut sine illo potuerit esse materia, licet ille nexus, non potuerit esse sine materia. Ergo si rejecit nexum Aristoteles, rejecit nexum modalem. Tum quia nullum fundamentum est in Aristotele agnitæ entitatis modalis quæ talis, ab illoque probatæ.

RESPONDEBIS secundò, Aristotelem non loqui quare aliqua sint unita, sed tantum quare sint unum per se, quod rectè in hoc principium refertur, quia illud actus, illud potentia est.

CONTRA. Tum quia album ex communiore sensu non est unum per se, Aristoteles autem locis citatis ostendit, quare ex albedine & subiecto fiat unum, id referendum esse; quia hoc quidem actus, illud verò potentia est. Ergo non loquitur de solo uno per se. Tum quia esse unum per se, & esse unitum. v. g. in composito humano, non distinguebat Aristoteles physicè & nemo distinguit, cum ergo dabat Physicam rationem, quare in composito humano partes sint unum per se, idque referebat, quia hoc quidem materia, illud

Solvuntur Objectiones.

illud forma est, etiam censendus est, eandem dedisse rationem quare sint unum, cum non distinguantur physice intra eandem entitatem? Tum quia in citato 8. Metaph. differit universaliter Aristoteles, cui etiam consentit S. Thom. 8. contra Gent. cap. 71. par. Q. 76 a. 6 q. 4. de malo art. 4. secundi de anima Lec. 1. in fine.

PROBATUR secundo Conclusio, si nihil obest debemus Modalitati tribuere modum essendi, qui non sit de genere suo perfectissimus, consequenter si nihil obest non debet illi tribui ratio substantialis, sed posita unione in sola materia & forma, qua talibus in actu secundo, non tribuetur Modo modus essendi de suo genere perfectissimus, dicitur enim ille modus, non ingredi constitutive rationem compositi substantialis, sed esse modus in entitate accidentaliter, substantialis autem terminative, quia ordinatus essentialiter ad determinanda extrema substantialia; ad eum modum, quo alterationes clauduntur nomine generationis substantialis, quia scilicet ad substantiale compositum terminantur. Quod autem modalitati non sit tribuendus modus essendi de genere suo perfectissimus, Ratio est. Quia non est ens, sed entis ens, maximeque accedit ad accidens immo est quid illo debilius, hinc accidens licet non possit existere naturaliter sine subiecto, potest divinitus, cum modus ne divinitus quidem sine subiecto existere possit. Deinde sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, ita nec dignificanda, nulla autem necessitas substantialitandi modum.

PROBATUR tertio, si nihil obest in eo debemus constituere unionem, quod quam optime salvet: quare in resurrectione mortuorum substantialiter iidem sumus resurrecturi, sed posita unione in sola materia & forma prout talibus in actu secundo, salvatur melius, quare in resurrectione mortuorum, iidem substantialiter sumus resurrecturi. Minor probatur, quia posita illa unione substantiali Modalistica, cum eam in resurrectione eandem non sumus habituri, non ita rigore dici poterimus iidem substantialiter resurrexisse, deerit enim aliquid nobis substantiale, nec refert, quod alia substantiali unione longe meliori, quia incorruptibili supplenda sunt vices corruptibilis unionis, nam si nobis daretur corpus ex alia materia, qua est nobilioris speciei, non diceremur substantialiter iidem resurrexisse, ita & hic.

CONFIRMATUR, quia principalis ratio ponenda entitatis modalis, est, ut ostendatur sufficiens mutatio transitus a contradictorio ad contradictorium, huic autem plane satisfiet, posita modalitate determinativa, pro solo non nisi connotato.

OBJECIT primo Arriag. Quando duae res invicem possunt separari, saltem de potentia absoluta, evidens est, eas esse distinctas, quia nihil a seipso potest separari. At possunt esse realiter materia & forma substantialis in rerum natura; & tamen non inter se unitae. Ergo materia & forma comparata ad unionem, sunt distinctae.

RESPONDETUR. Concedendo totum, quia indistincta sunt ab unionem, materia & forma, non quomodocumque sumptae, sed prout tales in actu secundo; si autem simpliciter sumantur materia & forma, deest illic aliquid tertium, nempe connotata Modalitas, a qua nemine cogitante entitative distinguuntur materia & forma, & sine illa non competit materiae & formae ratio unitarum.

INSTABIS. Quando duae res invicem possunt separari, evidens est, eas esse distinctas realiter, sed potest esse materia & forma, & non esse talis in actu secundo. Ergo materia & forma illae quae tales in actu secundo, sunt duae res, quae ad invicem distinguuntur.

RESPONDETUR. Materiam & formam in circumstantia Modalitatis non posse non esse tales in actu secundo, quod ipsum connotatum si desit, distinguuntur ab illo entitative materia & forma: Deinde ea distinguuntur realiter, quae possunt separari separatione entitativa, non tamen ea, quae possunt separari separationem ejusdem aliter se habentis, potestque materia & forma non esse tales in actu secundo, non secundum quod illa talitas aliquid dicit in recto, sic enim dicit ipsam entitatem materiae & formae, sed secundum quod talitas dicit aliquid in obliquo, nempe connotatam modalitatem, a qua indubie distinguuntur entitative. Videantur dicta circa hoc argumentum, in materia de Relatione.

OBJECIT secundo idem. In generatione hominis datur propria & rigorosa actio generativa. Ergo aliquid per illam producit, non materia neque forma rationalis, nam haec non generantur. Ergo debet produci unio utriusque partis. Ergo haec est distincta ab utroque.

RESPONDETUR primo. Actionem productivam, noviter entis, habere terminum distinctum realiter, a re, hoc est, debere esse productivam novae entitatis, sed actio productiva noviter ejus quod est pure ex entibus, non debet habere distinctum terminum realiter a re, sed sufficit quod habeat distinctum formaliter. *Hac Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia formalitates in nostra sententia, non sunt quid distinctum nemine cogitante, quomodo ergo seipsis, distinctam

finctam nemine cogitante, terminabunt actionem. Tum quia actio illa productiva noviter, extrahitne aliquid extra causas noviter, vel non extrahit? Si non extrahit noviter, Ergo neque est actio productiva noviter, ut potest cui non respondet passum; Si verò extrahit noviter, Ergo dat necessarium noviter existentiam. Si autem dat existentiam noviter, rogo quid desideratur, quod ille terminus, habeat esse realis à re. Tum quia immerito diceretur v. g. Paternitatem esse terminum strictæ & rigorosæ actionis productivæ, cum ergo formalitatis compositi comparativè ad materiam & formam simul sumptas, non minor sit Physica identitas, quam Paternitatis in Relato: non poterit dici illa formalitas terminare propriam & rigorosam actionem productivam:

RESPONDERI potest aliter, imprimis querendo: an Aristoteles agnoverit propriam & rigorosam generationem hominis vel non? Si agnovit, & tamen censuit nihil substantiale à generante produci, (nam censēbat materiam esse ingenerabilem, animam item rationalem non censuit generari, unionem item modalem substantialem non admisit) quid mirum erit, si cum Aristotele asseramus, etiam positā rigorosā generationem hominis, non esse necessarium, ut aliquid substantiale, reale producat novum, si autem non agnovit rigorosam generationem hominis, probandum hoc venit asserenti, vel cum ipso sentientes non arguendi, præcipue quia hic involvitur quæstio de voce: ut mox videbimus. Rursus pone Modalitatis non constare, posse materiam & formam indistantes præsentibusque non uniri, tunc jam non cogitent de modis in composito, jam ne tunc temporis negassent generationem substantialem, quodque illi vellent responderi in sententia Aristotelis, casuque proposito, idem nos in præfenti dicere poterimus.

Directè autem argumento duplici viâ satisfieri potest, imprimis distinguendo generationem, in generationem remotam, & proximam; Generatio remota est, productio dispositionum quæ sunt accidentia, vocantur tamen generatio substantialis, quia terminatur ad substantiale aliquid, nempe compositum; Proxima autem generatio, est instantanea inductio materiæ in formam, ista etiam habet terminum realem, non quidem materiam & formam, nam hæc ingenerabiles sunt, sed habet ipsam entitatem modalem determinativam, ut hæc materia, sit materia in actu secundo; & hæc forma, sit forma in actu secundo; & hæc entitas, sit entitativè accidens, & terminativè non nisi, substantialis. Quod ipsum sic illustrari possit. Entia quò magis abstrahunt à materia, eò dependent à paucioribus causis, & ita cum Deus abstrahat ab omni materia, etiam Metaphysica, hoc est potentialitate ad existere,

convenit illi aseititas seu independentia. Rursus Angeli cum abstrahant ab omni materia Physica seu corpore, non tamen Metaphysica, convenit quidem illis ratio dependendi, sed non nisi ab una causa hoc est DEO, Angelus enim non generat Angelum. Bruta verò quia non abstrahunt, & quoad materiam, & quoad formam, quoad esse materialis, ideò dependent in suo fieri, & à DEO, & à generante, cujus actio, immediate ad ipsam formam materialis educationem terminatur. Jam verò homo cum esse suo, participet, & cum Angelis, & cum Brutis, quod quidem forma illius non dependeat à generante dissimilatur Brutis, assimilaturque Angelis, ab eodem non nisi principio habendo pendente formam, hoc est à DEO; à quo solo etiam Angeli habent esse dependens: quia nihilominus dissimilantur Angelis homines, debuerunt pendere in suo esse; quod est generari à pluribus principiis, hoc est & à DEO, & à generante, licet sese minùs extendente, quam extendatur in generatione Brutorum, ideò generans hominis non extendendo sese ad formam, extendit se ad positionem dispositionum, cum tamen nullæ dentur dispositiones ad esse Angeli.

Alia via est satisfaciendi eidem argumento, inquirendo quid veniat nomine generationis substantialis, ejusque rigorosæ, hæc enim quantumvis rigorosa generatio, non importat productionem substantiæ, nam in Divinis est generatio, & non est productio substantiæ. Rursus si per rigorosam generationem substantialem intelligis productionem entis de prædicamento substantiæ, ex eo quod etiam Divina substantia, quæ generatur, sit de prædicamento substantiæ, ad hoc etiam dici potest, quod non sit deratione substantialis productionis rigorosæ, productio entis de prædicamento substantiæ, cum nulla particula definitionis, generationis substantialis id deponat. Quod si per rigorosam generationem substantialem creatam intelligas dispositionem substantiæ, ut evadat totum substantiale eo sensu, etiam nos dari concedimus generationem substantialem, quod etiam voluit S. Thom. par. 1. q. 118. art. 2. ad quartum, ubi inquit, *Homo generat sibi simile, in quantum per virtutem seminis ejus, disponitur materia ad susceptionem talis forme.* Ubi S. Thom: non in productionem alicujus substantialis à generante, sed in materiæ dispositionem refert generationem, vultque illam esse substantialem, hoc est dispositivam substantiæ, per aliquid substantiale decifum, non autem per productionem alicujus substantialis novi.

INSTABIS Primò. Generatio substantialis debet habere terminum substantialem, Generatio hominis est generatio substantialis, Ergo non habet pro termino modum, qui est accidens.

RESPONDETUR. Negando quod generatio substantialis immediata, debeat habere termi-

num substantialem immediatum, habet enim pro termino dispositiones quas producit, sed generatio substantialis secundum terminum immediatum, hoc est compositum, debet esse substantialis, vel certe generatio substantialis debet habere terminum substantialem, hoc est vi cuius vel disponatur substantia, decisione virtutis substantialis, vel producendo aliquid de prædicamento substantiæ, sed non debet esse semper per productionem alicujus substantialis. Quamquam cum Modalistæ ponunt actionem esse de genere accidentis, hoc ipso negabunt illam esse in entitate substantialem, cur ergo & de generatione hominis, idem non poterit dici, ut illa sit nonnisi terminativè substantialis?

INSTABIS Secundò. Mors hominis est corruptio alicujus substantialis, sed non est corruptio materiæ & formæ, Ergo est corruptio substantialis unionis aut modi illius, qui tunc rumpitur, adeoque debet esse substantialis.

RESPONDETUR. Mortem hominis esse corruptionem substantialem, quia est corruptio totius, quod denominatur homo, & est aliquid substantiale, ita ut homo non tantum sit subiectum denominationis, sed & terminus formalis corruptionis, certè enim Aristoteles agnovit substantialem corruptionem hominis in morte, nec tamen agnovit distinctum subiectum denominationis, à termino formali. Conformiter ad dicta supra dici potest. Mortem hominis esse corruptionem alicujus substantialis terminativè, sed non esse corruptionem alicujus substantialis, entitativè.

ADDO. Nihil omnino plus habere præ nobis Modalistas, ratione cuius salvent aut generationem substantialem hominis, aut ejusdem corruptionem, illorum enim modalis unio, seipsa non est homo, si non est homo seipsa, ergo nec ipsa est terminus generationis hominis, quia generationis humanæ terminus, debet esse homo, idem dic de corruptione substantiali. Sicut ergo per illos sufficit immediatum terminum ponere talem, quo posito non possit non esse genitum, quod est homo, aut corruptum, quod est homo, ita & per nos suffecerit, ponere illud connotatum Modale, tam enim unionem illorum substantialem, quam modum nostrum, sequitur compositum hoc, quod est homo. Unde ulterius non facit ad propositum, si vè illud sit accidentale, si vè substantiale, ad quod sequitur esse vel corrumpi hominis, siquidem antecedens illud, si vè substantiale, si vè accidentale, non est homo: hic autem quæritur de termino generationis vel corruptionis humanæ, qui terminus homo est. Deinde nihil per Modalistas refert, an effectus producat per substantialem, an per accidentalem actionem, modò producat tali actione, quâ posita inimpedibiliter ponatur effectus, ita nec referre debet quale sit in entitate quod immediatè generatur vel cor-

rumpitur, modò sit tale, ut illo posito, in impeditibiliter ponatur homo, sublato autem, tollatur. Denique expresse Ovied. docet hic con. 4. p. 2. n. 4. quòd unio non sit quid, nisi accidentaliter pertinens ad constituendum hominem, nam quantumvis crearetur unio, idem maneret compositum, quomodo ergo ratione illius unionis, potiori modo debet dici esse corruptio vel generatio hominis eaq; substantialis.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur reliqua argumenta.

OBJICIT Tertiò Anriag. contra dispositiones, sed ejus argumentum etiam ad præsens accommodari potest. Si vè unio consisteret in materia & forma talibus in actu secundo, connotando illam modalitatem, quæ est accidens, homo non esset totum substantiale, involveret enim in suo conceptu illud determinativum quod est accidens.

RESPONDETUR. Rationem substantialis desumi à solis partibus, quæ sunt substantiales, hoc est materia & forma, quæ quia ordinantur ad se, tanquam actus & potentia ejusdem ordinis, consequenter non ita se habet, sicut acervus lapidum, nec ita sicut calor comparatus ad hominem, quia calor comparatus ad hominem, est accidens. Quæri etiam potest exponente: an corpus sit de substantiali conceptu hominis, si est de substantiali conceptu hominis, dicam quòd de substantiali conceptu illius, dicam accidentia; nam per illum in ratione corporis organici formatur corpus accidentibus. Addit Pontius, quando homo dicitur esse totum substantiale, si intelligitur quòd partes quas includit sint substantiales, vera est propositio, si autem intelligatur, quòd non includat aliquod accidens, ullo modo, falsa est propositio.

OBJICITUR Quartò ex Oviedo, accommodando argumentum illius. Si determinatio illa modalis, se haberet ut connotatum, vi cuius existat unio, identificata cum materia & forma. Ergo esset contradictio, ut existeret alia unio distincta à materia & forma, vel ipsa esset formaliter unio. Antecedens probatur, unio identificata cum materia & forma, nihil aliud est quam materia & forma. Sed illud connotatum non est conditio, ut existat materia & forma. Ergo non est conditio, ut existat unio identificata cum materia & forma.

RESPONDETUR. Modum illum esse conditionem, ut existat materia & forma non quomodocumq;

cunque, sed ut existant quā tales in actu secundo, cum quibus solis quā talibus, est unio identificata. Antē Instantias mox ponendas.

SUPPONO. Principia alia scilicet de Connotatione, & de conceptu ut sic partis, de quo tractatum est in materia de Sacramentis in communi sub initium: nempe licet negemus aliquibus convenire rationem partis, concedimus tamen illa esse essentialiter & indispensabiliter requisita, ita ut sine illis, impossibile sit denominationem illam haberi, quantumvis denominationem illam, illa requisita non ingrediantur per modum partis. Unde in presenti denominatione Uniti, dicitur Materiam, Formam, Modalitatem illam determinativam, licet illa Modalitas determinativa, non habeat se, vel per modum partis ad totum unitum, nec tanquam ratio ejusdem formalis.

Consequenter, si in re loqui velimus, denominationem uniti, & compositum, dicitur Materiam, Formam, Modalitatem, quantumvis illa modalitas, non sit ratio formalis uniendi, nec pars in denominatione uniti, ad eum modum, quo in relatione Transcendentali importatur fundamentum; ratio fundandi, Terminus, licet ipse Terminus, nec sit pars relationis, nec ratio formalis referendi.

Et quia, ut dixi, in re, hoc quod est esse habentem Materiam denominationem Materiæ in actu secundo, & formam habentem rationem formæ in actu secundo, est denominationis, tria illa importans Materiam, Formam, Modalitatem, ideo sine illis tribus, impossibile est illam haberi, quantumvis ipsa illa modalitas non sit pars illius denominationis, nec ipsa ratio formalis denominandi. Quid ergo deest Materiæ & Formæ existentibus ne habeant rationem talium in actu secundo, adeoque unitarum? deest illa modalitas, quæ nisi supponatur, non potest intelligi illa denominationis.

INSTABIS Primò ex eodem. Formam & Materiam unitas existere, vel dicit aliquid supra existentiam utriusque entitatis, vel tantum dicit utramque existentem, si aliquid dicit distinctum. Ergo unio distinguitur à Materia & Forma, si nihil dicit. Ergo quotiescunque existunt, toties sunt unitas.

RESPONDETUR. Quod esse unitas nihil dicit plius secundum quod esse unitas, aliquid importat in recto, nihil inquam plius dicit, supra existentiam Materiæ & Formæ, esse tamen unitas secundum id, quod esse unitas dicit in obliquo, est quid distinctum ab entitate utriusque, in obliquo enim importat modalitatem. Secundum etiam phrasim præsurpatam, esse unitas supra existentiam utriusque Entitatis dicit Materiam, non quem docunq; sed exercentem actum secundum materiæ, & formam exercentem actum secundum formæ, quod est quid distinctum, acquiriturque ratione connotatæ modalita-

tis, de novo advenientis. Denique secundum suppositum immediate adlatum loquendo, Materiæ & Formæ existentibus ne sint unitas, deest modalitas connotata, distinguiturque unio à materiæ & formæ, sine connotatione modalitatis sumptis, licet illa ipsa connotata modalitas, nec sit ratio formalis uniendi nec pars uniti, sed est tantum necessarium essentialiter prærequisitum.

INSTABIS Secundò ex eodem. Conditio distinguitur realiter à ratione formali ad quam est conditio. Ergo illud connotatum, cum sit tanquam conditio, distinguitur à ratione formali; quo posito sic ulterius urgetur. Ratio illa formalis prout distincta à connotato, vel dicit præter materiam & formam aliquid, vel non dicit: si dicit aliquid, Ergo unio distinguitur à materiæ & formæ; si non dicit, Ergo ratio formalis unionis sita erit in solis illarum entitatibus, adeoque quoties hæ entitates existunt, toties existet unio.

RESPONDETUR imprimis, Negando universaliter, quod conditio sit distincta realiter à forma, ad quam est conditio, quia existentia est conditio ad hoc, ut aliquid sit causa; & tamen indistinguitur realiter à causa; negatio distantie est conditio ad præsentiam, & tamen ab illa indistinguitur realiter. Unde tantum verum est conditionem, esse distinctam realiter à forma, si forma sit Physica, non autem si forma sit Metaphysica: in presenti autem unio, est forma Metaphysica materiæ & formæ, quā talium, in actu secundo. Rursus negatur, manere rationem formalem, quando sumitur conditio distincta à connotato, sed manet nonnisi ratio formalis inadæquata; adæquata enim importat etiam illud connotatum: hinc à ratione formali illud connotatum distinguitur realiter inadæquate, eo quod illud complexum includens quæcunque spectantia ad unionem, importet illam conditionem, tanquam aliquod prærequisitum, ut pullulet ratio formalis adæquata unionis, & adæquata ratio relationis transcendentalis importat terminum, licet non tanquam partem compositivam, ita importabitur & illa modalitas, licet nec sit unio, nec illam componat per modum partis. Denique dici potest, quod ratio formalis unionis prout conditio distincta ab illo modo, supra entitatem materiæ, dicat aliquid non entiativè sed formaliter distinctum, quod ipsum formaliter distinctum, non pullulet antè positionem illius connotati.

INSTABIS Tertiò idem. Unio secundum entitatem suam Physicam & secundum formalitatem nemine cigitante, non distinguitur à materiæ & formæ, sed posita materiæ & formæ præexistit unio secundum entitatem Physicam, Ergo existit etiam secundum formalitatem.

RESPONSUM in simili circa relationem, quod breviter repetitur: Unionem secundum formalitatem spectatam, in quantum formalitas unionis, dicit aliquid pro subiecto, pro intrinseco &c. non distingui à materia & forma; licet formalitas unionis in quantum aliquid dicit pro connotato & extrinseco intrinsece requisito, distinguatur à materia & forma, quia modus ille quem importat unio, non habet eandem entitatem cum materia & forma.

INSTABIS Quartò. Connotata illa modalitas per nos inadæquatè distinguitur, ab illa ratione unionis, quod nō potest dici, quia si inadæquatè tantum distinguitur, quomodo non est Pars intrinseca Unionis, sicut forma eò quod inadæquatè distinguitur à toto, est pars totius.

RESPONDETUR. Connotata illa modalitas inadæquatè distinguitur ab illa ratione unionis, loquendo de Unione in re, in quantum illa complectitur sive sua intrinseca, sive extrinseca essentialiter requisita, licet sit adæquatè distincta illa modalitas ab unione sumpta pro iis, in quæ tanquam intrinseca, cadit denominatio unionis; & ita in sententia communi Connotatistarum tempus vespertinum distinguitur inadæquatè à cœna, in quantum cœna complectitur omnia, sine quibus impossibile est esse cœnam, licet tempus vespertinum non sit pars cōstitutiva, cœnæ nec sit illi intrinsecū quid. Cum hoc tamen stat, ut sine illo connotato, non habeatur denominatio nec cœnæ, nec unionis. Quòd autem forma, eo quòd inadæquatè distinguitur sit pars totius, hoc exinde oritur, quia in denominationibus, quæ non sunt petibiles ratione alicujus connotati, rectè infertur esse hoc partem, si inadæquatè distinguitur, sed in denominationibus petibilibus ratione alicujus connotati non infertur determinatè ex inadæquata distinctione, quia hoc est pars, sed tantum infertur quòd aut si pars, aut connotatum extrinsecum, intrinsece & necessàriò requisitum.

INSTABIS Quintò. In Principiis nostris, connotatum est adæquatè aliud, ab eo cuius est connotatum, ut terminus à relatione, cur non & illa modalitas erit adæquatè aliud, à ratione formali unionis.

RESPONDETUR. In principiis nostris, connotatum est adæquatè aliud, ab eo, cuius est connotatum, si sumatur connotatio pro eo solo, in quod intrinsece cadit denominatio connotativa. Sed non est adæquatè distinctum connotatum ab eo, quod sive pro intrinseco, sive pro extrinseco intrinsece requisito, dicit connotatio: quò etiam sensu nec terminus à tali complexo, est adæquatè distinctus.

OBJICITUR Quintò. Unio formaliter est determinatio materiæ & formæ ad esse talium in actu secundo, sed modus est ista determinatio. Ergò modus, est unio formaliter.

RESPONDETUR. Unionem formaliter esse determinationem materiæ & formæ, ad esse talium, determinationem inquam Metaphysicam. Modus autem est determinatio Physica, & determinatio, quæ habetur à modalitate, est antecedens compositionem, determinatio autem quæ habetur ab unione, non antecedit compositionem, sed est ipsa compositio.

Hunc modum ponunt aliqui inter dispositiones quibus non assentior, quia si esset dispositio effectus illius formalis primarius, non erit nisi disponere; adeoque adhuc saltem in ordine ad potentiam absolutam, relinquet impedibilitatem, ne sequatur unio. Sed de hoc reliqua vide in materia de Unione Hypostatistica.

COLLIGES. Per quid distinguitur hæc nostra sententia, à sententia Modalium, & Nominalium? Per hoc: quia Nominales, non recurrunt ad salvandam denominationem uniti ad ullam modalitatem, recurrit præsens sententia; à Modalistis autem per hoc distinguitur, quia illam modalitatem non ponit pro ratione formali uniendi, sed pro necessàrio requisito.

DIFFICULTAS III.

De aliis Unionem Concernentibus.

Partior Difficultatem. *Sic*

Punctum Difficultatis 1.

Estne illa Modalitas una?

DICENDUM est, *Modalem determinationem, non nisi unam esse, in unoquoque composito*, ita Suar: Vasquez Arria: Oviedo contra Hurta: & recentiorum Suar:

PROBATUR primò. Non sunt multiplicanda entia sine necessitate. Ergò nec Modales determinationes, nulla autem necessitas plurificandi has Modalitates.

RESPONDEBIS, quòd non ponantur duæ adæquatè distinctæ Modalitates, seu secundum terminos Hur: uniones, sed duæ inadæquatè partiales, duo autem inadæquata partialia, non æquivalent nisi uni, ex quo sequitur nullam fieri concessà illà duplici Modalitate entium multiplicationem, ad eum planè modum, cum partia ter duo ignes ad eandem stupam igniendam concurrunt, non æquivalent nisi uni igni.

CONTRA. Quia etiam hoc est multiplicare entia sine necessitate, nam etiam ponere duas causas partiales, si nulla sit necessitas, est multiplicare entia, et si id quod habet rationem inadæquati, possit habere rationem adæquati; apponere illi aliud inadæquatum, est multiplicare entia

tia sine necessitate. Nulla autem necessitas, ponendi duas illas inadæquatas Modalitates.

PROBATUR secundò accommodando ad præsens, argumentum Oviedi. Effectus formalis determinationis est constituere illud, quod determinat componens unum compositum cum alia comparte. Ergò determinatio, quæ se tenebit v. g. ex parte materiæ, constituet materiam componentem, unum cum forma. Ergò etiam constituet, formam, componentem unum cum materia; nam materia componens unum cum forma, & forma componens unum, cum materia, ne præcisiuis conceptibus differunt, quia quicquid respondet ex parte objecti in uno, respondet ex parte objecti in alio, nam quòd idem in recto & postea in obliquo idem ponatur, nõ arguit præcisionem objectivam, sicut panis cum vino, vinum cum pane, ut dixi in materia de relatione non præcindunt.

RESPONDEBIS in ista Propositione: Materia componit unum cum forma, respondet unio, seu determinatio subiectata in materia; & alia determinatio, cum dico, forma componit unum cum materia.

CONTRA. Quia hoc ipsum est quod negatur, aliam scilicet debere respondere determinationem, cum sufficiat unam respondere.

PROBATUR Tertiò. Positâ determinatione in sola materia, ad hoc, ut sit potentia formæ, ut sit materia in actu secundo, &c. vel unitur forma materiæ vel non unitur: Si unitur. Ergò immeritò duæ requiruntur determinationes; si positâ determinatione in sola materia, non unitur forma materiæ, Ergò nec materia illi unitur. Quod ipsum probatur, tum quia impossibile est, Petrum assidere Paulo; quin Paulus assideat Petro, si enim alteruter non sedeat, neuter dici poterit, assidere. Ergò etiam, si forma non unitur materiæ, nec materia dicenda est uniri formæ. Tum quia si potest uniri materia formæ, & non uniri forma materiæ, positâ solâ unione materiæ ad formam, erit ne compositum vel non? si erit compositum. Ergò superadditam aliam determinationem otiosè requiris; si non erit compositum, contra erit, quia quæcunque legitimâ ratione definieris compositum, ex illa, deducetur esse illic compositum, & si dixeris esse compotum partiale, contra erit, quia nihil plûs illud totale dicet. Tum quia quando per te solum materia unitur formæ, vel tribuit illi effectum suum formalem forma vel non tribuit; Si tribuit, Ergò superfluit alia modalitas; Si non tribuit, Ergò possibile est haberi in subiecto aptam formam, & non haberi illius effectum formalem.

RESPONDET primò Mastrius. Quamvis similitudo sit essentialiter duorum assimilatio, hoc non obstante est illic duplex relatio, ergò & geminanda unio.

CONTRA. Quia similitudo potest spectari physicè, & sic una est, nempe qualitas in hoc, & qualitas in illo, seu ut dicit Aristoteles, quorum qualitas eadem est. Deinde potest similitudo spectari Metaphysicè, & sic est duplex conceptibilis formalitas relationis, sic etiam in præsentī ex eadem proportionē sufficiet Physicè una modalitas, licet alia sit formaliter futura unio, huius cum illo, alia illius cum hoc.

RESPONDET secundò. Positâ unione illâ unâ, unum tantum unietur intrinsecè, aliud extrinsecè.

CONTRA. Quia quamvis aliquid non recipiat in se unionem, modò sit terminus illius intrinsecus, nihil illi oberit quominus dicatur esse unitum intrinsecè, adhucque illo extremo per modum termini se habente, mutabitur illud extremum, casu quo additione illa, licet in se non subiectata, perficiatur in ordine ad operationes, ad quas dicit essentialē ordinem, tanquam sui perfectionem.

RESPONDET tertiò, per unionem unam ambo extrema esse unita, sed non ambo formaliter.

CONTRA. Quia si aliud extremum evadat terminus intrinsecus unionis, nihil deest quominus dicatur esse unitum formaliter; & licet Materia & Forma unita debeant esse relata mutuo, nego hanc relationem mutuam, salvari non posse, sine receptione unionis in utroque; & sicut accipiendo fundamentalem similitudinem, & Physicè, non est necesse quidquam recipi nisi unam qualitatem, cum tamen una qualitas, non sit similitudo, sed accessus alius qualitatis, facit simile; ita non est necesse poni aliquid in alio extremo, sed accessus alius extremi, hoc extremo habente se tanquam termino intrinsecò, potest evadere formaliter unitum relatum, &c. Quid autem sit terminus intrinsecus, explicatum in Materia de Incarnatione, ubi: cur Verbum non mutetur in Unione Hypostatica.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR Primò. De essentia unionis, & in nostris principiis, de essentia est determinationis, respicere aliquid ut subiectum, aliquid ut terminum, sed hoc non potest esse nisi duplex modalitas; nam aliàs utramque partem respicere ut subiectum. Major probatur, nam unio vel modalitas hypostatica, est verè unio, respicitque naturam humanam ut subiectum, verbum ut terminum intrinsecum.

RESPONDET Arriag: Negando Majorem probationi illius consequentiam, quia est à partu-

riculari ad universale. Negari etiam potest minor, quia sicut relatio respicit unum ut subiectum, aliud ut terminum, quantumvis in termino non recipiatur, ita & determinatio aut unio modalis, idem habere poterit.

INSTABIS. Forma ut unita materiae, est perfectio materiae, Ergo ut unita, debet recipi in materia, Ergo modus unionis debet recipi in materia.

RESPONDETUR. Transeat totum, posito præcipue quod modus iste sit materialis. Deinde dici potest, negando formam ut unitam, unione appropriatâ soli formæ, esse perfectionem materiae, sed est illius perfectio, vel propria, vel communi utrique unione, unita.

OBJICITUR. Secundò, tam unio quam determinatio nostra modalis, debet recipi in utroque extremo, quia impossibile est manere aliquid intrinsecè unitum, vel determinatum, per unionem vel determinationem, quæ non recipiatur in illo. Materia autem & forma sunt intrinsecè unita.

RESPONDETUR. Arriag: unionem illam recipi in utroque extremo, sed commodè dicitur quod modalitas illa respiciat unum tanquam subiectum, & aliud tanquam terminum intrinsecum, & sic Verbum Divinum est intrinsecè unitum, quamvis sit non nisi terminus intrinsecus Modalitatis, ceteroqui non nisi in sola humanitate, subiectata.

INSTABIS. Non potest quidquam dealbari albedine in alio receptâ. Ergo nec uniri unionem in alio receptâ, aut determinari determinationem, in alio receptâ.

RESPONDETUR. Si procedat argumentum de subiecto recipiente determinationem, cui vicissim aliud non connectitur, sicut non connectuntur parietes duo, vel homo & paries, totum argumentum concedi debet. Si autem procedat de indistantibus, ad se ordinatis, &c. extremis, imprimis retorqueri potest argumentum; quare Verbum sit unitum intrinsecè humanitati, quantumvis Modalitatem in se nullam recipiat. Rursus albedo vel recipitur immediate in quantitate vel immediate in materia, certum est non recipi illam immediate in forma, quia hæc non comparatur ad albedinem, ut ejus materia, & tamen non ipsa materia denominatur alba, sed paries, qui etiam importat formam; quod si ad dandam denominationem in composito albi, etiam formæ, sufficit quod ratione unionis, contribuant sibi sua prædicata, quam contributionem prædicatorum, non faciunt duo parietes distincti, utpote non ordinati ad se, tanquam actus & potentia, ita etiam contribuent sibi sua prædicata materia & forma, quando ad se comparabuntur ut Actus & Potentia in actu secundo tales, quamvis unionem, unum tantum extremum recipiat. Denique

dici potest dealbationem utpote ens absolutum, non respicere aliud tanquam terminum intrinsecum: consequenter non habere ullum titulum dealbandi aliud, jam autem determinatio materiae, ad esse unitæ formæ, est quid relativum, respiciensque formam tanquam terminum intrinsecum, ideo ille vel hoc titulo tribuere potest denominationem determinatæ vel unitæ.

OBJICITUR Tertiò. Relatio in sententia istorum, qui illam distinguunt realiter, quando duo extrema referuntur, non sufficit ut sit una. Ergo nec in sententia nostra sufficit ut sit una modalitas.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia possibile est esse unum relatum, & aliud non referri, hinc definitivè relatio, non est duorum habitudo, sed habitudo ad aliud, etsi relatio esset definitivè duorum habitudo, non esset necesse duas relationes ponere; quia autem unio vel nostra modalitas, est duorum habitudo, unio enim semper est duorum, nec sunt separabilia, ut materia uniatur formæ, & vicissim forma non uniatur materiae, hinc fit ut sufficiat unionem & determinationem modalem, esse unam. Deinde cum universaliter falsum sit, modalitatem hanc debere in utroque extremo recipi, cum non recipiatur in Verbo, cumque non sit ratio, quare sufficiens sit una modalitas in uno composito, & non sit sufficiens in alio, hinc fit, in omni eventu posse poni unam modalitatem, quæ ratio non inquit rationem, cur Modalitas non possit recipi in Verbo, sed attendit ad hoc; si in Christo sufficiens est una modalitas, non in utroque extremo recepta, cur non aliàs sufficiat.

OBJICITUR Quartò recentior Suar. Illa modalitas est duorum extremorum, Ergo ex vi definitionis non magis se tenet ex parte unius, quam ex parte alterius.

RESPONDETUR. Ex vi non nisi talis modi vel unionis determinat sibi hoc potius subiectum, sed indifferens aliàs esset, ut in alterutro subiecto recipiatur.

INSTAT Primò. Si modalitas dicta se tenet tantum ex parte unius extremi; cur non potius definitur vinculum vel determinatio unius extremi ad aliud vel cum alio.

RESPONDETUR. Est Quæstio de modo loquendi, in qua maxima ratio petitur ex placito, sed hujus placiti hæc etiam potest dari ratio, quia ly aliud vel alius importat aliquid extrinsecum, quia autem composito, neutra pars est extrinsecum, fit ut neutra pars, debeat illis terminis exprimi. Rursus ideo non appellatur modus ille determinatio unius extremi ad aliud, vel cum alio, quia hæc Phrasis importat quasi majoritatem & specialitatem unius extremi uniti quam alius; unio autem vel ille modus, se æquè ad utrumque extendit, in ordine ad

ad vinculare, vel determinare, neque magis una pars in ratione compositionis componit quam alia, jam autem si diceretur illa modalitas determinare unum cum alio, significaretur specialitas unius extremi præ alio, & sicut v. g. non est bene cultus sermo, Rex mecum fuit in prandio, sed tu potius fuisti cum Rege, quia Rex habet præcellentiam, ita & in presenti non rectè diceretur unio esse unius extremi cum alio, quia illi competeret etiam præcellentia.

INSTAT 2. Relatio ex eo quod non sit in utroque extremo, sed in uno tantum, ad aliud, non dicitur respectus duorum extremorum, sed unius ad aliud. Ergo etiam & unio si non esset in utroque extremo, deberet dici unius unio ad aliud.

RESPONDETUR. Negando ideò dici relationem ad aliud, quia in uno extremo ponitur, sed quia terminus est quid extrinsecum relationi; nec per modum partis intrare debet in compositionem huius, quod est relatum, hinc rectè nominatur ad aliud; è contra quia extrema media unione, vel propter determinationem modalem intrare debent compositum, per modum partium intrinsecarum, hinc unio non debet dici unius ad aliud.

INSTAT 3. Mastrius. Terminatio ad formam unionis receptæ in Materia, solum sufficit ut dicatur extrinsecè unita, non autem ut dicatur unita intrinsecè. Omnis enim modus essendi intrinsecus, unius rei cum alia, ad unionem per informationem reducitur, quia denominatio intrinseca sumitur à forma intrinseca.

RESPONDEO. Nego si aliquid se habeat per modum termini intrinseci, quod non possit dici unitum intrinsecè, quamvis non se habeat per modum subiecti receptivi. Negoque rationem intrinseci, reduci semper ad informationem. Et licet denominatio intrinseci sumatur à forma intrinseca, id tamen verum est, aut de forma intrinseca recepta, aut ad se terminata, tanquam ad aliquid extrinsecum.

Quod autem dicit Mastrius, etiam Verbum esse unitum extrinsecè; eò quod licet sit intimè conjunctum, non minùs quam materia formæ, id tamen contingat per unionem in ipso Verbo non receptam, quod inquam dicit non convincit; nam ut alibi visum, plurimi dicunt verbum esse intrinsecè unitum, etsi est intimè conjunctum, licet unione non in se recepta, cur non poterit dici intrinsecè unitum; & si potest salvari intimitas conjunctionis, non recipiendo conjunctionem, cur non potest salvari intrinsecitas unionis, sine receptione unionis. Quod autem dicit hoc esse peculiare unionis hypostati-

cæ ratione infinitatis & immutabilitatis verbi, id etiam non convincit, si enim est de essentia uniti, recipere unionem, etiam infinitum & immutabile aut uniri non deberet, aut deberet in se recipere unionem, cur debet indispensabiliter in humanis in utroque extremo recipi, cum possit esse hæc unio Materialis, adeòque impropor-tionata animæ spirituali, ipsumque principium: Non sunt multiplicanda entia, id evincat. Et licet receptio afficiat Materiam, informatio formam, quia tamen formaliter illa receptio, est ipsamet Materia in diversis connotatis, itemque formalisatio, est ipsa forma in diversis itidem connotatis, non erit necesse multiplicare uniones, sed tota multiplicatio, erit penes entitatem Materiæ & Formæ.

OBJICIT 5. idem Recentior Suar. Non est potior ratio, cur modus ille determinativus in uno potius quam altero extremo subiectetur. Ergo debet in utroque subiectari. Si subiectatur in utroque necessario duplex est, quia unus modus non potest identificari cum duabus realitatibus, alioqui hæc essent idem realiter inter se ex illo principio: Quæ sunt eadem uni tertio.

RESPONDETUR. Ipsa materialitas modi, determinat sibi subiectum materiale, concessò etiam quod in utroque extremo reciperetur modus, non video quomodo identificatio extremorum sequeretur, cum neutrum extremum cum ipso modo identificetur, qui distinctam entitatem habet, sed tantum sequetur, sicut junguntur unit tertio, ita jungi inter se. Ad-dò in processu ulteriori arguendi immeritò supponere eundem, quod non debeat dici Verbum unitum Humanitati, sed tantum Humanitas Verbo, bene enim dicitur, Verbum Caro factum est, quod tamen unionem importat. Unde etiam ad convertentiam dicitur. DEUS factus est homo, ut homo fieret DEUS. Non nego tamen, quod solum dicatur Verbum assumpsisse humanitatem, non humanitas Verbum, quia quod assumitur, assumptione dignificatur, ut dicitur creatura assumi, ad opera miraculosa, privatus ad dignitatem; jam autem humanitas est dignificata à Verbo, non Verbum ab humanitate, & quamvis assumptio & unio sint idem realiter, non tamen sequitur, quod phrasæ quæ pro uno tenent, teneant pro alio, nam Trinitas cum Patre, Filio & Spiritu Sancto sunt idem realiter, & nihilominus in nomine Trinitatis non tenet baptismus.

OBJICIT 6. Mastrius. Si forma uniretur materiæ, quantum sufficit ad constitutionem
† u compo-

compositi, ob solam terminationem Modalitatis in Materia v. g. receptæ, sequitur formam absque ulla sui mutatione, informare materiam, quod fieri non potest, cum in hoc consistat Incarnationis Mysterium, quod Verbum sine ulla mutatione, unitum sit naturæ humanæ.

RESPONDEO. Formam tunc duplici ex capite mutandam: imprimis quia transit à non esse ad esse. Secundo, quia cum essentialiter illa forma sit ordinata ad corpus, adeoque habet esse ordinatum ad corpus, etiam operari, debet habere aliquod ordinatum ad corpus, & quia hoc operari exercere extra corpus non potest, neque enim anima extra corpus gustat, cumque unione ad corpus acquirat, ut possit proximè exercere illas operationes, tanquam se perficientes, ideò anima, illà modalitate receptā in materia, mutatur. Quia autem in unione hypostatice Verbum nec accipit esse, nec perficitur in ordine ad operationes, quæ sunt perfectio Verbi, & ad quas ex natura sua essentialiter ordinatur, ideò nec mutatur. Sed de hoc in Materia de Incarnatione.

OBJICIT 7. idem. Partes acquirunt perfectionem in constitutione totius, cum enim sint essentialiter imperfectæ, uniuntur, ut in composito perficiantur; id autem fieri nequit, nisi per receptionem alicujus perfectionis, quæ separata carebant: & hæc esse nequit, nisi peculiaris cuiuslibet ad aliam unio, omnis enim perfectio fit ex aliqua additione, mera autem terminationis nihil addit, unde etiam visio perficit potentiam, non objectum.

RESPONDETUR. Quod partes acquirant perfectionem in constitutione totius, quod autem hoc fieri debeat per receptionem perfectionis, si intelligatur per subjectionem in se perfectionis adveniens falsa est propositio; si ly per acquisitionem perfectionis, supponat pro acquisitione perfectionis seu complementi. Concedo propositionem; potest autem aliquid, quia evadit terminus alicujus, habere complementum suæ perfectionis, ut si ordinatur essentialiter, ad hoc, ut evadat terminus, sed in præsentia non ex eo præcisè perficitur anima, quia evadit terminus, sed quia evadendo terminus completur in ordine ad ponendas operationes aliquas, ad quas etiam essentialiter ordinatur. Et licet omnis perfectio sit ex additione, nego tamen quod hæc additio debeat esse per receptionem, cum possit fieri ratione unionis ad se terminatæ, licet præcisè ratio termini non faciat terminum perfici, ratio tamen termini intrinseci unionis, potest facere, ut terminus ille perficiatur, casu quo incompletio illius essentialis, (qualis est hic in ordine ad operari aliquas actiones) tunc compleatur. Objectum autem non est terminus intrinsecus actus.

Punctum Difficultatis 3.

Estne hæc modalitas materialis.

DICENDUM. *Hanc modalitatem esse materialem.*

PROBATUR. Quia cum in generatione hominis neque materia neque forma à generante producat, si nihil obstat, ostendendus est proximus & intimus influxus in compositum, quod dicitur generari; intimior autem ostenditur hic influxus, si ponatur hæc modalitas materialis: nam tribui poterit tanquam effectus generanti, quo effectu posito, inimpedibiliter etiam à Deo, fit compositum, generari autem non posset, si esset spiritualis. Consequenter *Hæc modalitas recipitur in materia, quod*

PROBATUR 1. Quia nullum est fundamentum, quod in re spirituali, qualis est anima hominis, recipiatur aliquid materiale, ut autem uniformius procedatur etiam in aliis compositis, cur non recipitur in sola materia?

PROBATUR 2. Quia si nihil obstat, debemus quam proportionatissimum formis subiectum tribuere, enti autem materiali subiectum proportionatum, est materia.

PROBATUR 3. Si modus materialis recipitur in spirituali subiecto, deberet recipi secundum modum essendi animæ, nam quidquid recipitur, per modum recipientis recipitur; jam autem modus existendi animæ rationalis est, ut sit tota in toto, & tota in qualibet parte, quod connaturaliter competere non potest enti materiali.

OBJICITUR 1. Forma est indifferens ad uniri: Ergo indiget aliquo recepto, ut fiat unita.

RESPONDETUR. Negando consequentiam, sufficit enim extrinsecum determinativum.

OBJICITUR 2. Ideò verbum non perficitur unione, quia non recipit unionem vel illam modalitatem determinativam. Ergo illa recipi in utroque extremo debet, si utrumque perfici debet.

RESPONDETUR. Adtribuendum effectum formalem, sufficit, in extremo secum unito aliquid recipiatur, nam albedo non recipitur in forma parietis, & tamen parietem, tribuit suum effectum formalem. Non ideò autem Verbum non perficitur, quia non recipit unionem, sed quia præcontinet omnem possibilem perfectionem, quam si non præcontineret, participaret ab humanitate, quantumvis non reciperet unionem. Rursus non ideò Verbum non perficitur illà Modal-

Modalitate, quia illam non recipit, sed quia vi illius, ad se terminatur, nec in esse, nec in operari perficitur.

OBJICITUR 3. Si unio reciperetur in sola materia, deberet intrinsecè terminari ad formam, hoc autem quod est intrinsecè terminari est inexplicabile.

RESPONDETUR. Quid sit terminus intrinsecus variant in explicatione auctores, explicationem adlatam ab Arriag. impugnabit Oviedo, consule illum. Explicat postea Oviedo terminum intrinsecum, dicitque esse id quod pertinet ad constitutionem unius per se, per unum autem per se intelligit quodcumque totum; prout distinctum à toto morali, & toto per aggregationem. Cui explicationi addenda aliqua limitatio, certè enim ipsa materia subiectans modalitatem pertinet ad compositum, neque tamen est terminus intrinsecus respectu illius modalitatis, sed subiectum: hinc commodius dicitur terminum intrinsecum esse id, ad quod est habitudo alligativa Physicè, illudque requiritur tanquam extremum constituens unum per se. Secundum terminos in materia de Incarnatione usurpatos, terminus intrinsecus est, id, quod habet rationem cohibentis, limitantis, & ad quod, ita tamen ut habeat rationem alligati Physicè, de quo ibi fufus.

INSTAT quidam. Omne intrinsecum perfectionis, nisi quid obstat subiectatur in suo perfectibili, ut constat in ductione, sed unio perficit utrumque, ergo in utroque subiectatur.

RESPONDETUR. Quod obstat: quia commodius est ponere unionem hanc materialem, adeoque talem quæ non sit apta recipi in spiritali subiecto universaliterque id quod requirit aliud tanquam terminum intrinsecum, non est necesse in eodem recipi, taliter autem unio spiritalis vel modalis respicit formam.

QVÆSTIO II.

De Composito quod datur.

IN hac Quæstione agitur contra Scotistas, qui docent distingui realiter compositum à partibus componentibus, quod quidem extendi potest etiam ad composita possibilis, quia tamen circa compositum, quod datur, nihil aliud speciale tractandum occurrit, res sub hoc titulo expeditur. Circa quod

PRÆMITTO I. Non esse difficultatem in hoc: An compositum distingatur saltem realiter in adæquatè à suis partibus, certum enim est distingui; nam cum includat tam materiam, quam formam, quam unionem, (de qua loquemur aliàs, tanquam de distincta, sub nomine

eius, non nisi modalitatem determinativam intelligendo, ut ita secundum communes Phrasas planius disceptetur) hinc à materia v. g. distinguitur realiter in adæquatè compositum, propter formam & modalitatem, quæ compositum includit, & non sunt idem realiter cum materia.

PRÆMITTO 2. Tam partem à composito, quam compositum à parte, distingui realiter, sed ita ut modus distinctionis habeat se aliter, nam compositum à parte distinguitur realiter in adæquatè, addendo aliquid positivum, quod comparatum ad partem, est ab illa realiter adæquatè distinctum, certè enim forma inclusa in composito, à materia itidem inclusa, distinguitur realiter adæquatè. Pars autem à toto distinguitur quidem etiam realiter in adæquatè, sed importando non nisi aliquid negativum, scilicet negationem identitatis cum alia parte, quam dicit totum. Dicitur autem ista distinctio à composito, realis in adæquatè, quia compositum dicit v. g. materiam, quæ à seipsa non est distincta realiter, hinc materia à composito non dicit distinctionem realem adæquatam, quia non dicit distinctionem à seipsa, & tamen illa ipsa includitur in composito.

PRÆMITTO 3. Aliam esse hanc Quæstionem: An totum præter materiam & formam & unionem dicat esse tertius, distinctum realiter, ab illis tribus simul & collectivè sumptis, & aliam hanc, an in toto, præter materiam formam & unionem, sit adhuc aliquid aliud esse substantiale, non quidem quod sit per modum totius, includentis illa, & tamen distincti ab illis, sed per modum substantialis, esse totius ingredientis; priorem partem docent Scotistæ, posteriorem noster Vasq. de Incarnatione d. 19. n. 28. quia à forma, docet tribui materiæ, esse quoddam substantiale.

PRÆMITTO 4. Partes in ordine ad totum multipliciter comparari posse, vel unitas, vel non unitas. Rursus si comparentur unitæ, comparari possunt vel unitæ distributivè acceptæ, ad eum modum quò possum accipere Apostolos 12. omnes, sed sigillatim, vel unitæ collectivè acceptæ, & in hoc posteriori sensu, queritur, an distingatur totum substantiale, à partibus, illarumque unionem, collectivè sumptis.

PRÆMITTO 5. Quod advertit Oviedo aliud est querere: an à materia, forma & unionem simul sumptis distingatur compositum, & aliud, an distingatur à partibus simul sumptis & unitis, dicitque compositum distingui realiter in adæquatè à partibus simul sumptis, & unitis, non est tamen distinctum à materia forma & unionem simul sumptis. Rationem assignat, quia partes simul sumptæ & unitæ non dicuntur

† u 2

unio-